

bakertilly
GÜRELi

2022 YILI EKONOMİK GÖRÜNÜM

(ULUSAL VE KÜRESEL PERSPEKTİFTEN)

İÇİNDEKİLER

I. ULUSAL GÖRÜNÜM	2	II. KÜRESEL GÖRÜNÜM	23
A. ÜRETİM VE BÜYÜME	2	1. Ülkelerin Gayrisafi Yurtiçi Hasılası (GSYİH)	23
1. Çeyreklik GSYİH Verileri	2	2. Ülkelerin Kişi Başı GSYİH	24
2. Uzun Dönemi GSYİH Trendi	3	3. OECD Birleşik Öncü Göstergeler	25
3. Milli Gelirin Sektörel Dağılımı	4	4. IMF Büyüme Projeksiyonları	26
4. Sektörler İtibariyle Artış Oranı	5	5. Küresel Enflasyon Oranları (Türkiye Hariç)	27
5. İşgücünün Milli Gelirden Aldığı Pay	6	6. Küresel Enflasyon Oranları (Türkiye Dahil)	28
6. Konut Satışları	7	7. Küresel İşsizlik Oranları	29
7. Konut Satışlarının İl Dağılımı	8	8. Cari Denge/GSYİH	30
8. İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranları	9	9. Küresel Uzun Dönemli Faiz Oranları (Türkiye Hariç)	31
B. PARASAL GÖSTERGELER	10	10. Küresel Uzun Dönemli Faiz Oranları (Dahil)	32
1. Döviz Kurları	10		
2. Dış Ticaret ve Hizmetler Dengesi	11		
3. Cari İşlemler Dengesi	12		
4. Enflasyon Oranları	13		
5. Emisyon Hacmi ve Diğer Göstergeler	14		
6. Merkez Bankası Rezervleri	15		
C. FİNANSAL PİYASALAR	16		
1. Türk Lirası ve Döviz Cinsinden Mevduatlar	16		
2. Kredi Faizleri	17		
3. Kredi Hacmi	18		
D. KAMU MALİYESİ	19		
1. Bütçe İçinde Faiz Harcamaları	19		
2. Vergi Gelirleri	20		
3. Ücretlerin Milli Gelir İçindeki Payı	21		
4. İç ve Dış Faiz Harcamaları	22		

2019 yılının sonlarında ortaya çıktığı tahmin edilen ve 2020 yılı içerisinde tüm dünyada etkisini gösteren Covid-19 salgını Dünya Sağlık Örgütü tarafından 11 Mart 2020 tarihinde Pandemi olarak ilan edilmiştir.

Böylece hemen hemen tüm dünya ülkelerinde sosyal izolasyon uygulamaları devreye girmiş; çeşitli ülkelere yılın belli günlerinde kısmi ya da tam kapanma dahil çeşitli kısıtlamalar uygulanmıştır. Alınan tedbirlerin Dünya ekonomisi üzerindeki etkisi de tahmin edileceği üzere büyük olmuştur.

2021 yılının ortalarına doğru salgının toplum sağlığı üzerindeki etkileri azalmış; buna bağlı olarak kısıtlama uygulamaları gevşetilmiştir. Böylece Pandeminin ülke ekonomileri üzerindeki etkileri azalma eğilimi göstermiştir. Ancak tedarik – üretim – pazarlama zincirinin bütünü değerlendirildiğinde, kısıtlama uygulamalarının etkisi, kısıtlamalar kaldırılrsa bile daha uzun yıllar devam edeceğe benzemektedir.

2022 senesini Pandemi sonrası ilk toparlanma yılı olarak ifade etmek mümkündür. Artık 2022 yılından itibaren ülkelerin Covid-19 salgınının doğrudan ekonomik sonuçlarından uzaklaştıkları yorumu yapılabilir. Ancak unutulmamalıdır ki dolaylı etkiler kendisini 2022 yılında da göstermiş ve ileriki yıllarda da dolaylı etkilerini göstermeye devam edecektir.

Bültenin ilk bölümünde Türkiye Ekonomisi ile ilgili veriler paylaşılmıştır. Verilerin sunumunda, önceki yıllarla yapılan karşılaştırmalara da yer verilerek 2022 yılı verilerinin uzun dönemli analizler içerisindeki önemi de ortaya konmuştur. Türkiye Ekonomisi ile ilgili veriler Üretim, Parasal Göstergeler, Finansal Piyasalar ve Kamu Maliyesi başlıkları altında derlenmiştir.

Bülten'in ikinci bölümünde ise Küresel Ekonomi ile ilgili veriler paylaşılmıştır. Veriler, belli başlı ülkeler itibarıyla karşılaştırmalı olarak ortaya konmuştur. Rusya'nın Ukrayna'yı 2022 yılında başlayan işgali de pek çok sayıda insanın ya hayatına mal olmuş ya da yaşamlarını olumsuz yönde etkilemiş ve savaş Küresel Ekonomi üzerinde önemli etkilerde bulunmuştur. Savaş nedeniyle başta enerji ve gıda kaynaklı olmak üzere pek çok küresel ekonomik faaliyet olumsuz yönde etkilenmiştir. Bu durum çoğu ülkenin Covid-19'un ekonomik etkilerinden toparlanma sürecini olumsuz yönde etkilemiştir. Anılan gelişmelerin yaşandığı yıllar olan 2020-2022 döneminin, önceki yıl verileri ile birlikte analizinin, geleceğe dair ışık tutacağını değerlendirmekteyiz.

A. ÜRETİM VE BÜYÜME

1. Çeyreklik GSYİH Verileri – Bir Önceki Yılın Aynı Çeyreğine Göre

Çeyreklik GSYİH Verileri (Kaynak: TÜİK)					
Yıl	Çeyrek	Cari Fiyatlarla (milyon TL)	Cari Fiyatlarla (milyon \$)	Zincirlenmiş Hacim Endeksi	Değişim Oranı (%)
2020	Yıllık	5.048.220	717.092	179,3	1,9
	I	1.070.586	176.095	161,3	4,4
	II	1.037.572	152.571	153,1	-10,3
	III	1.415.193	196.783	199,0	6,5
	IV	1.524.868	191.643	203,9	6,4
2021	Yıllık	7.248.789	807.106	199,7	11,4
	I	1.395.931	189.364	173,4	7,5
	II	1.592.926	190.006	187,1	22,2
	III	1.931.231	227.406	214,7	7,9
	IV	2.328.700	200.330	223,5	9,6
2022	Yıllık	15.006.574	905.501	210,8	5,6
	I	2.511.885	180.920	186,6	7,6
	II	3.428.260	219.943	201,8	7,8
	III	4.265.712	241.968	223,4	4,0
	IV	4.800.717	262.669	231,3	3,5

✓ Pandemi ile yavaşlayan büyüme 2022 yılında uzun dönemli trendine geri dönmüştür.

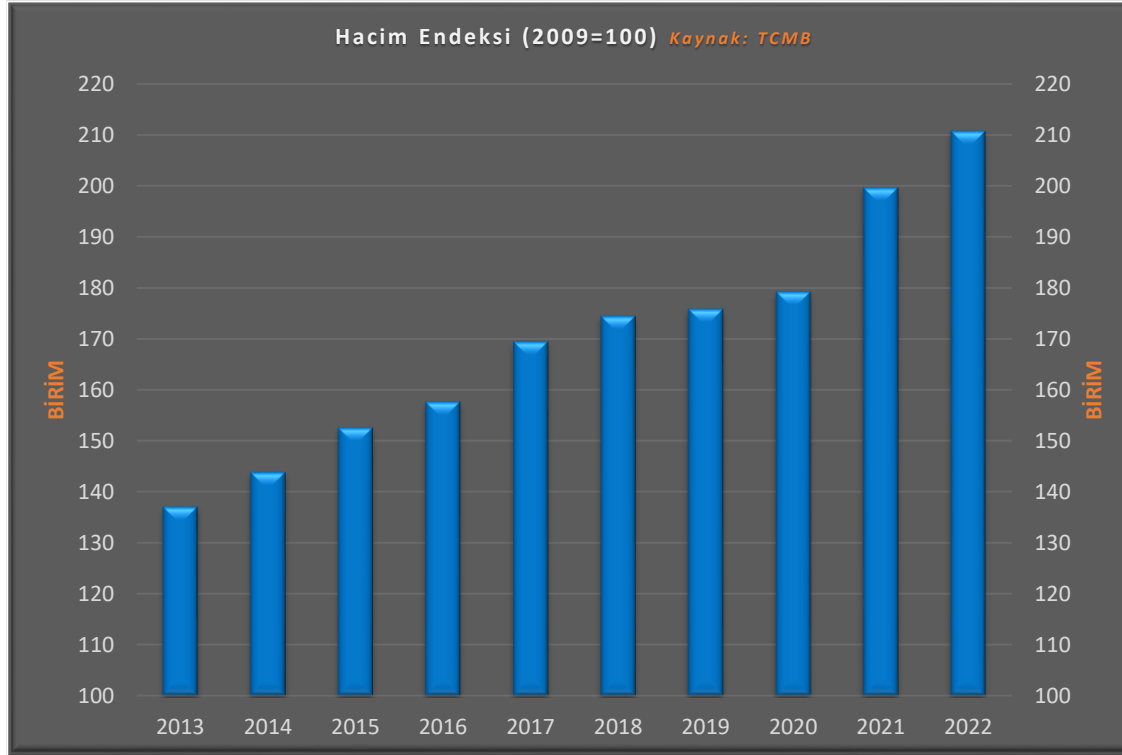
✓ 2020 yılında Pandemi nedeniyle yıllık yüzde 1,9 olarak gerçekleşen büyüme oranı, 2021 yılında yüzde 11,4'lük değerle telafi edilmiştir.

✓ Pandemi kısıtlamalarının kalkmasının etkisi 2021 yılının ikinci çeyreğinde gerçekleştiğinden, 2021'in üçüncü ve dördüncü çeyrekleri ile 2022'nin birinci ve ikinci çeyreklerinde yüksek büyüme hızları gerçekleşmiştir.

✓ 2022 üçüncü ve dördüncü çeyrekte büyüme oranının yavaşlaması, önceki dört çeyrekte gerçekleşen toparlanmanın yansıması olarak değerlendirilebilir.

A. ÜRETİM VE BÜYÜME

2. Uzun Dönemi GSYİH Trendi

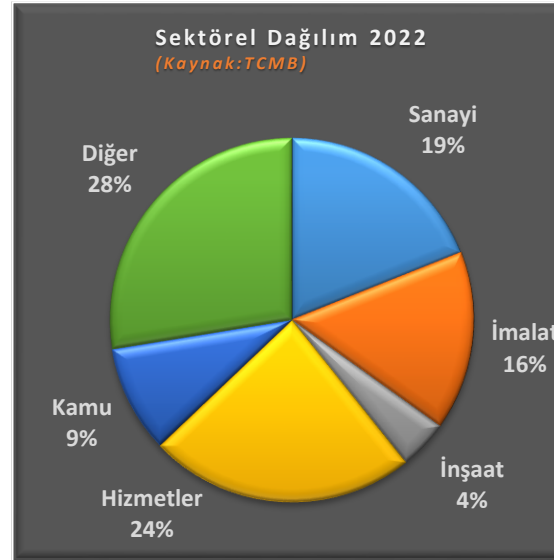
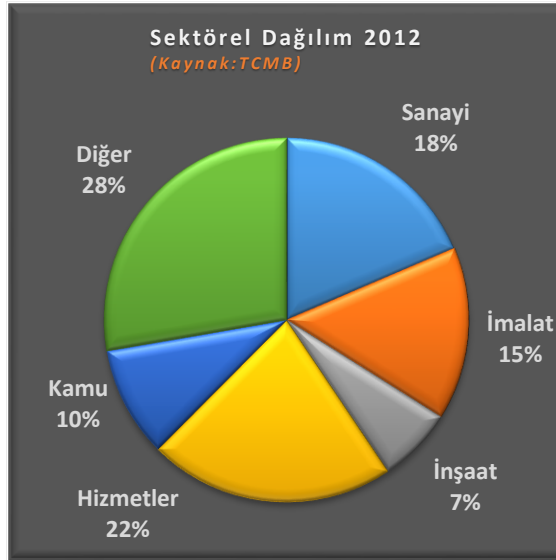

✓ Grafiğin hazırlanmasında GSYİH 2009 yılı için 100, baz değeri olarak alınmıştır.

✓ 2013 yılında 137,07 olan değer 2022 yılında 210,79 olduğuna göre yıllık ortalama büyüme, yüzde 5,57 düzeyinde gerçekleşmiştir.

A. ÜRETİM VE BÜYÜME

3. Milli Gelirin Sektörel Dağılımı

✓ Milli gelir içinde sektörel paylarının 2012 ile 2022 yılları dağılımı yandaki grafikte yer almaktadır. Aşağıdaki tablo ise, sektörler itibariyle geçerli değerlerin 2022 yılında 2012 yılına göre kaç kat arttığını göstermektedir.

A. ÜRETİM VE BÜYÜME

4. Sektörler İtibariyle Artış Oranı

(Kaynak: TCMB)

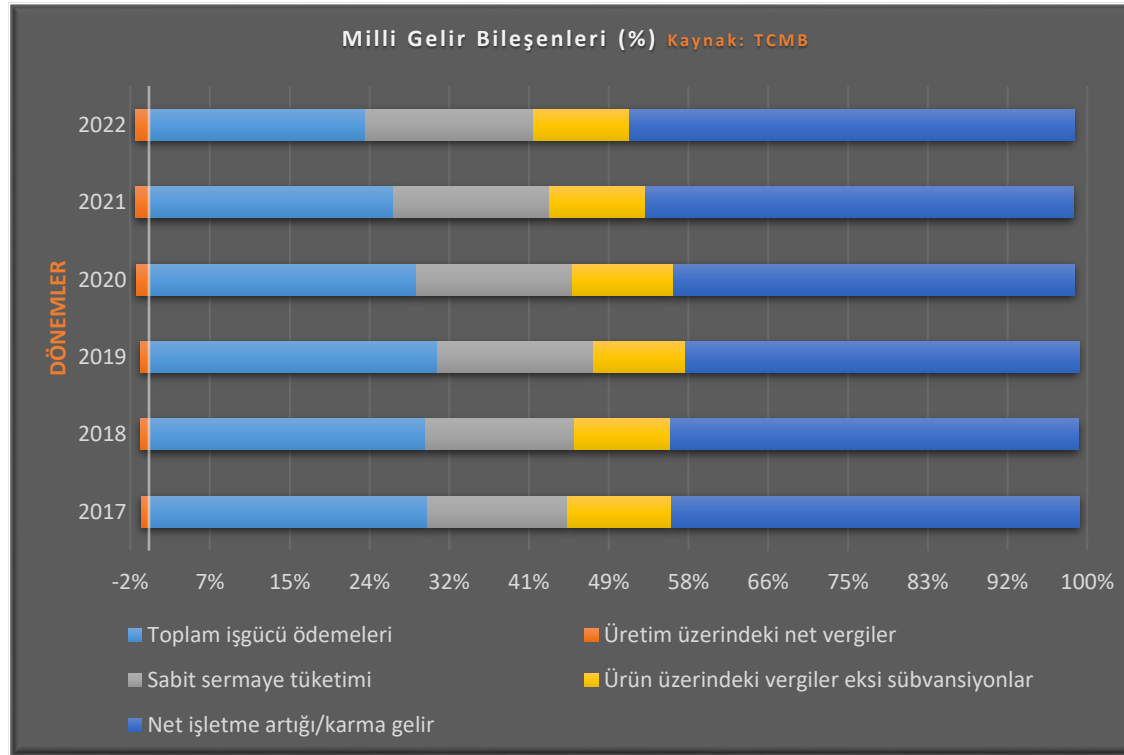
Sektör	Artış Oranı/2022-2012
Finans ve sigorta	2,52
Bilgi ve iletişim	2,46
Diğer hizmet faaliyetleri	2,01
Mesleki, idari ve destek hizmet faaliyetleri	1,97
Hizmetler	1,83
İmalat	1,76
Sanayi	1,73
Diğer	1,69
GSYİH	1,67
Kamu	1,65
Vergi-sübvansiyon	1,54
Gayrimenkul	1,33
Tar.Orm.Balkç	1,25
İnşaat	1,12

✓ 2012 yılından 2022 yılı sonuna kadar reel milli gelir %167 artmıştır.

✓ 2012 yılından 2022 yılına milli gelir içinde en çok artış gösteren sektörler, “Finans ve Sigorta” ile “Bilgi ve İletişim” iken “Tarım” ve “İnşaat” sektörlerindeki büyüme, ortalamanın altında kalmıştır.

A. ÜRETİM VE BÜYÜME

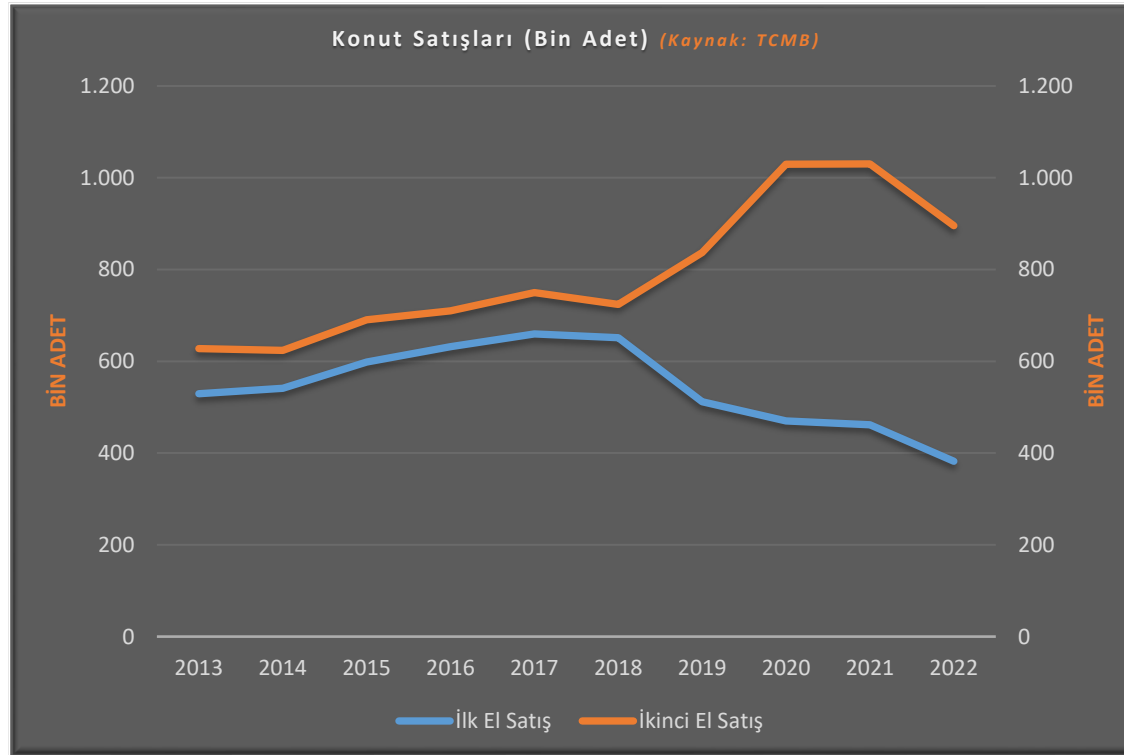
5. İşgücünün Milli Gelirden Aldığı Pay

✓ Son altı yıllık verilere göre gayri safi katma değer içerisinde yer alan değerlerin dağılımında iş gücünün payının yıllar itibariyle azaldığı görülmektedir. Pandemi döneminde bu azalış belirgin hale gelmiştir.

A. ÜRETİM VE BÜYÜME

6. Konut Satışları

✓ Konut piyasasındaki satış hacimlerinin seyrinin birincil ve ikinci piyasalar yönünden 2018 yılına kadar birbirleriyle uyumlu olduğu görülmektedir.

✓ 2018 yılına kadar yavaşça artış gösteren konut satışları, bu yıldan sonra ilk elde azalırken ikinci elde artış göstermeye başlamıştır. Ancak 2021 yılından 2022 yılına doğru ikincil piyasadaki konut satışı da azalışa geçmiştir.

A. ÜRETİM VE BÜYÜME

7. Konut Satışlarının İl Dağılımı

2021-2022 İlk El Konut Satışı İl Dağılımı (Kaynak: TCMB)			
İl	Oran	İl	Oran
İstanbul	15,94	Gaziantep	2,99
Ankara	6,13	Kocaeli	2,83
İzmir	5,12	Konya	2,71
Antalya	4,87	Mersin	2,61
Bursa	3,83	Balıkesir	2,29

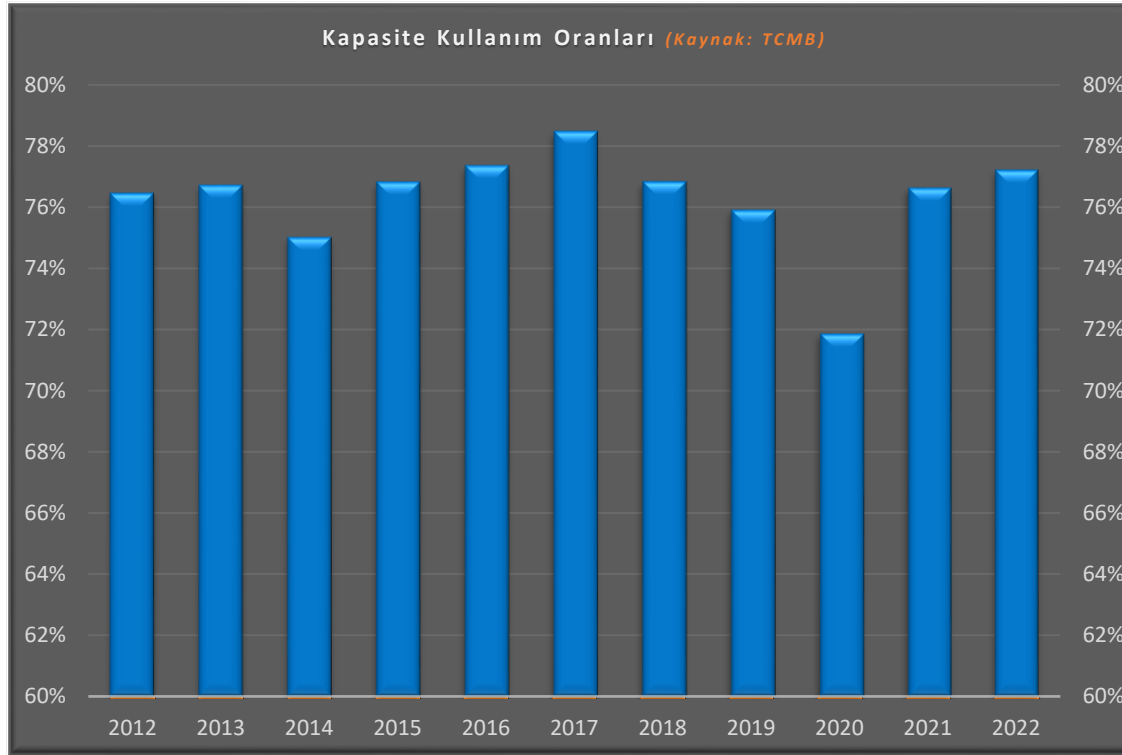
✓ 2021 ve 2022 yılları itibariyle ilk el konut satışlarında İstanbul yüzde 15,94 ile birinci sıradadır. Konut satışlarının il bazında dağılımında, genel olarak il büyüklüğüyle orantı göze çarparken, Antalya'nın sıralamada dördüncü olması dikkat çekicidir.

✓ Yabancılar yapılan konut satışları 2022 yılında bir önceki yıla göre %15,2 artarak 67 bin 490 oldu. 2022 yılında toplam konut satışları içinde yabancılar yapılan konut satışının payı %4,5 oldu. (Kaynak: TÜİK).

✓ 2022 yılında yabancılar yapılan konut satışlarında ilk sırayı 24 bin 953 konut satışı ile İstanbul aldı. İstanbul'u sırasıyla 21 bin 860 konut satışı ile Antalya, 4 bin 316 konut satışı ile Mersin izledi. (Kaynak: TÜİK).

A. ÜRETİM VE BÜYÜME

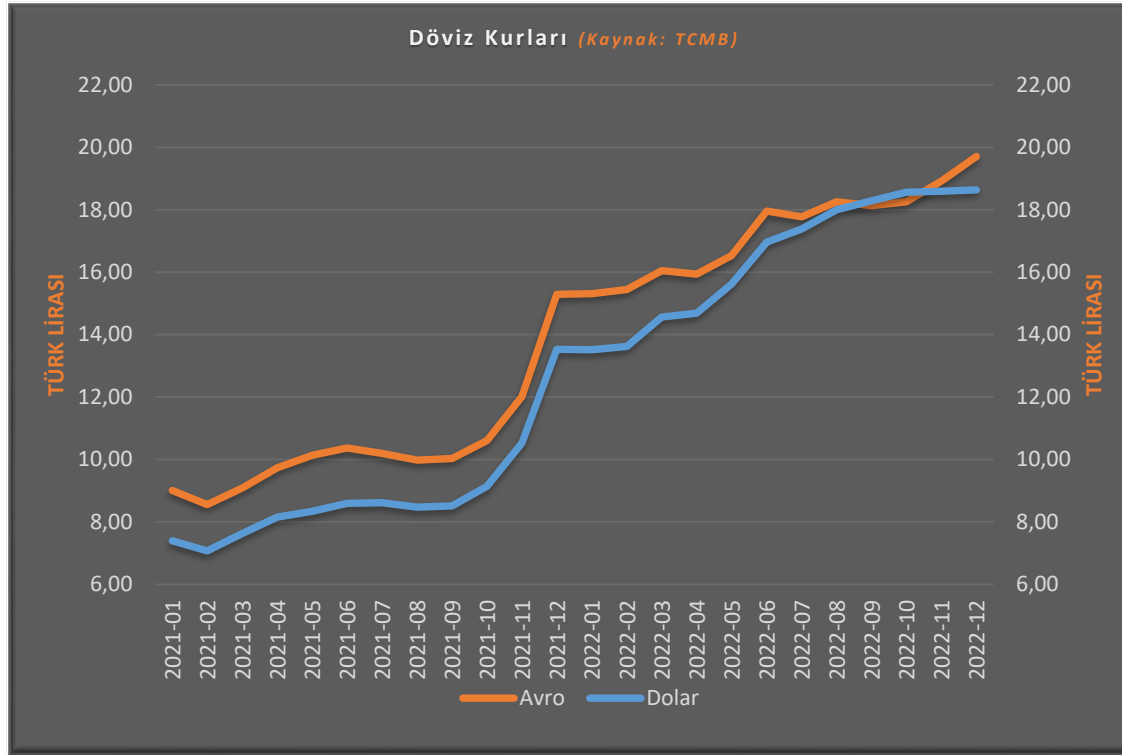
8. İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranları

✓ İmalat sanayi kapasite kullanım oranlarının yıllar itibariyle yüzde 76 civarında seyrettiği, pandemi döneminde ise yıllık ortalama yüzde 72'ye kadar düştüğü gözlemlenmektedir.

B. PARASAL GÖSTERGELER

1. Döviz Kurları

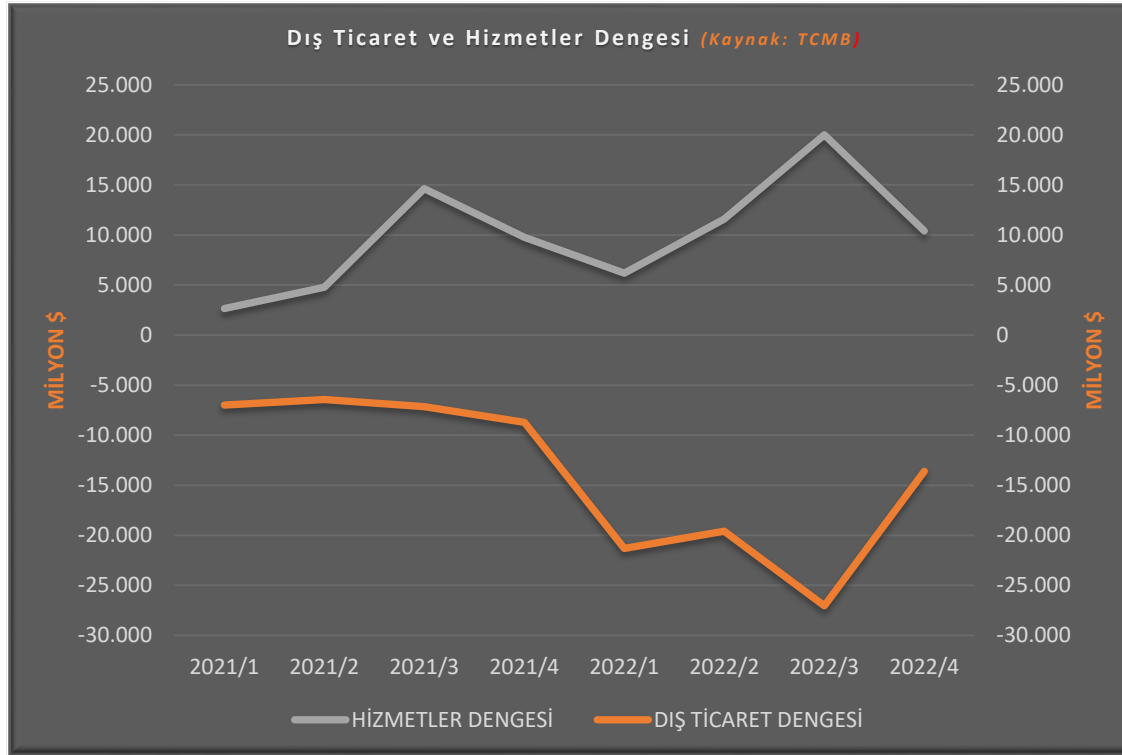

✓ Döviz kurlarının 30 Eylül tarihi itibariyle son bir yıl içerisinde yüzde 100'den biraz fazla arttığı gözlemlenmiştir.

✓ Temmuz 2022 döneminde eşitlenen Dolar – Euro paritesi bu dönemden sonra dolar lehine gelişme göstermiş ve Doları kuru, uzun bir aradan sonra Euro kurunu aşmıştır.

B. PARASAL GÖSTERGELER

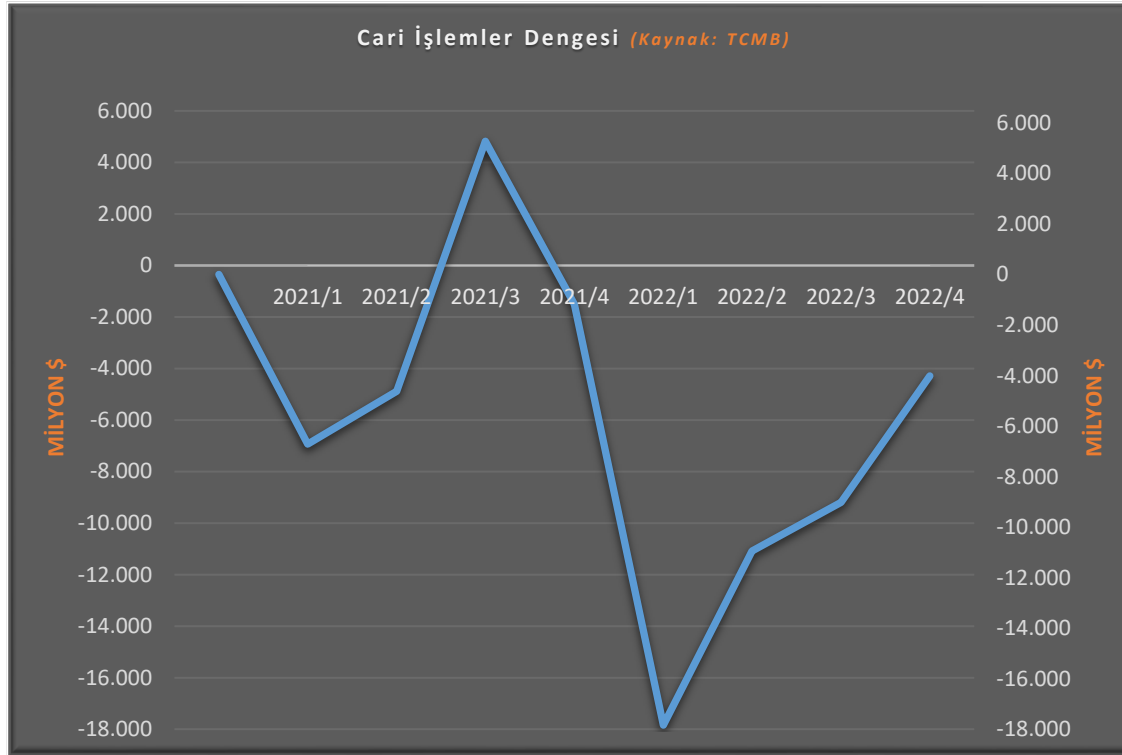
2. Dış Ticaret ve Hizmetler Dengesi

✓ Grafikteki verilerden dış ticaret açığındaki artışın hizmetler dengesindeki fazla ile dengelendiği görülmektedir. Onun alt kırılımında ise turizm gelirleri önemli yer kaplamaktadır.

B. PARASAL GÖSTERGELER

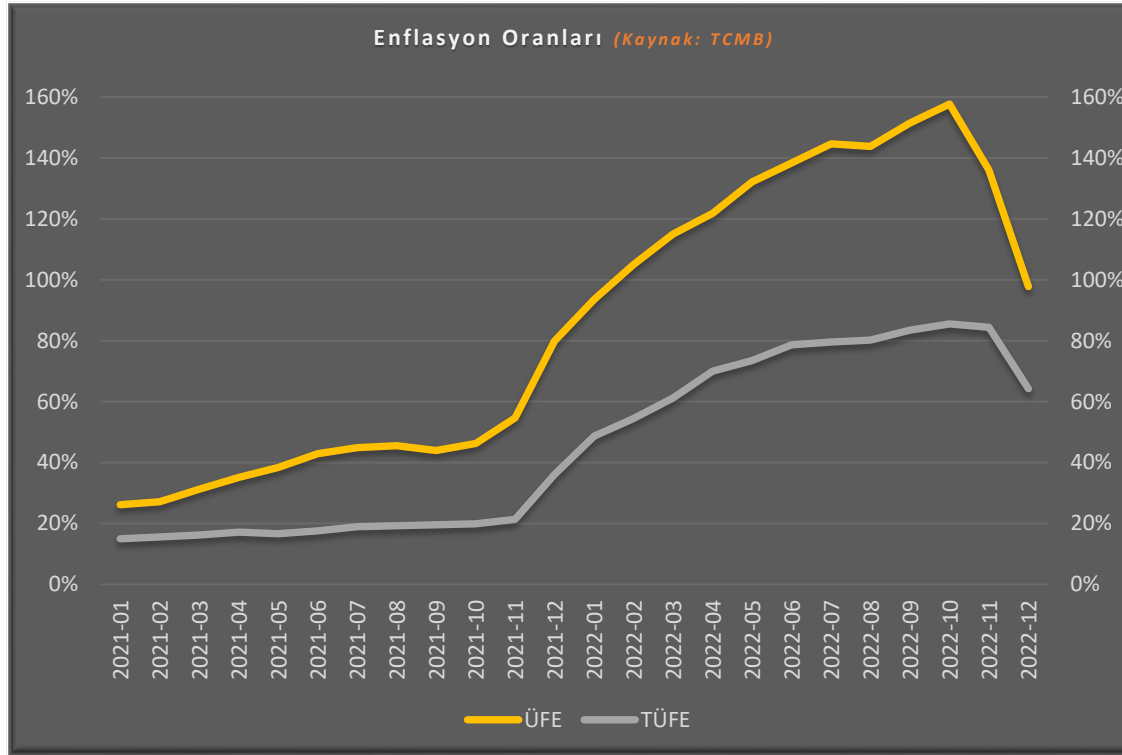
3. Cari İşlemler Dengesi

- ✓ Grafiğe göre cari işlemler hesabı 2021'in üçüncü çeyreği hariç sürekli açık vermiştir.
- ✓ Grafiğe yansıtılmamış olan finans hesabı ise dalgalı bir seyir takip etmiştir.
- ✓ Ayrıca 2021'in dördüncü çeyreği dışındaki tüm dönemlerde kaynağı belirsiz para girişi yaşanmıştır.

B. PARASAL GÖSTERGELER

4. Enflasyon Oranları

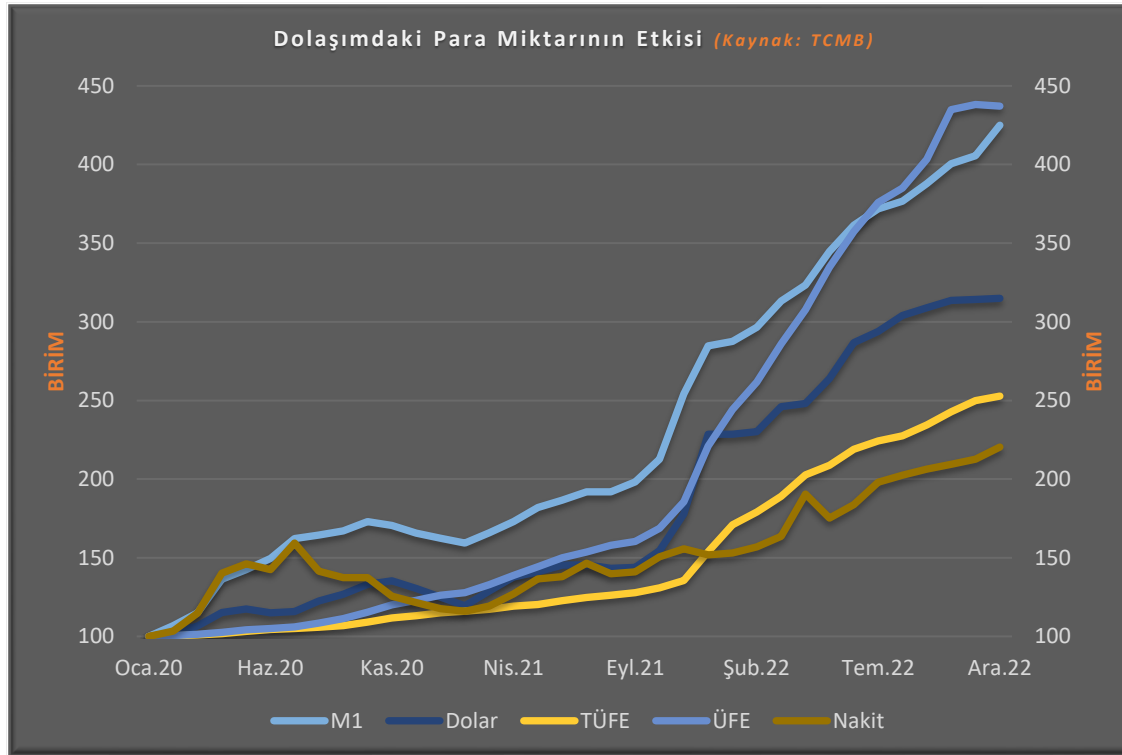

✓ Son iki yılın açıklanan resmi enflasyon oranlarına bakıldığında TÜFE'ye bağlı enflasyon oranları ile Yİ-ÜFE'ye bağlı enflasyon oranları arasında güçlü bir korelasyon olduğu; ancak iki değer arasındaki makasın enflasyon oranları yükseldikçe arttığı gözlemlenmektedir.

✓ Aralık 2021 döneminde oluşan baz etkisi nedeniyle Aralık 2022 döneminde yıllık enflasyon düşmüş gözükse de baz etkisinden arındırılmış ortalama enflasyon oranlarına ilişkin veriler yükseliş trendinin devam ettiğini göstermektedir.

B. PARASAL GÖSTERGELER

5. Emisyon Hacmi ve Diğer Göstergeler

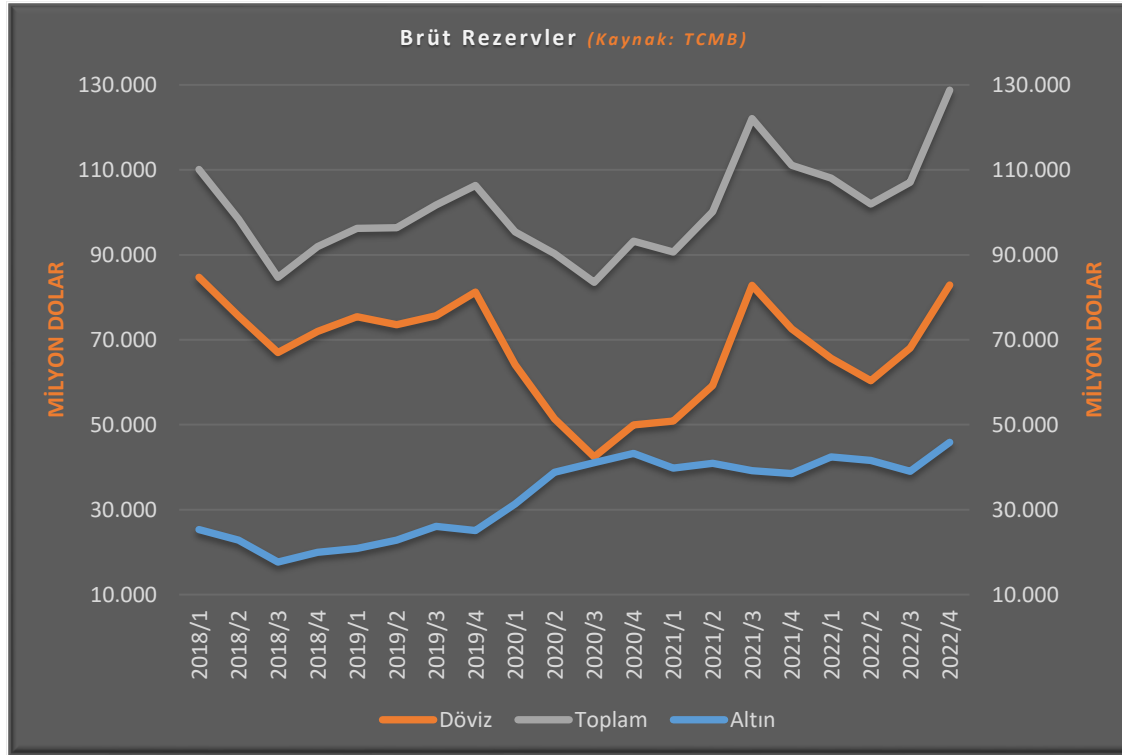

✓ Dolaşımdaki para miktarının, (1) DOLAR, (2) TÜFE ve (3) ÜFE ile olan ilişkisini ortaya koyan yukarıdaki grafiğe göre başta Yİ-ÜFE ile para arzı (M1) arasında olmak üzere tüm verilerin birbirleri ile doğru orantılı olduğu ortaya çıkmaktadır.

✓ Düşük faiz politikasına bağlı olarak artan para arzı hem enflasyon düzeyine hem de döviz kurundaki artışa yansımıştır.

B. PARASAL GÖSTERGELER

6. Merkez Bankası Rezervleri

✓ Merkez Bankasının altın ve döviz cinsinden rezervlerinin dağılımını gösteren grafiğe göre toplam rezervler 2022 yılının sonu itibariyle 128 milyar dolar düzeyindedir.

✓ Bunun 83 milyar dolarını döviz rezervleri oluşturmaktadır. Net uluslararası rezervler ise 26,7 milyar düzeyinde gerçekleşmiştir.

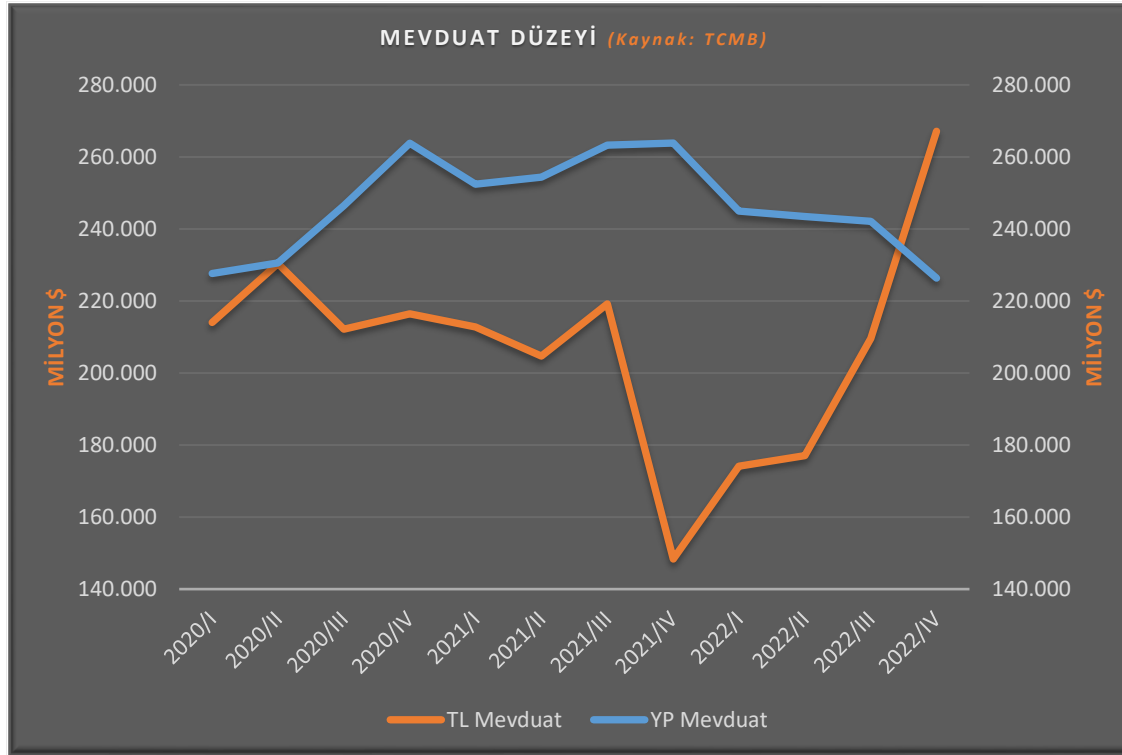
✓ Net rezerv hesabında brüt rezervlerden bilançodaki tüm yabancı para cinsinden yükümlülükler çıkartılmaktadır.

✓ Swap yoluyla yerli para karşılığında geçici süreyle alınan döviz ve altınların dikkate alınmaması halinde net rezervler, Eylül 2022 itibariyle, eksi 59,2 milyar dolar düzeyindedir.

(<https://www.mahfiegilmez.com/2022/10/merkez-bankas-rezervlerinde-son-durum.html>)

C. FİNANSAL PİYASALAR

1. Türk Lirası ve Döviz Cinsinden Mevduatlar

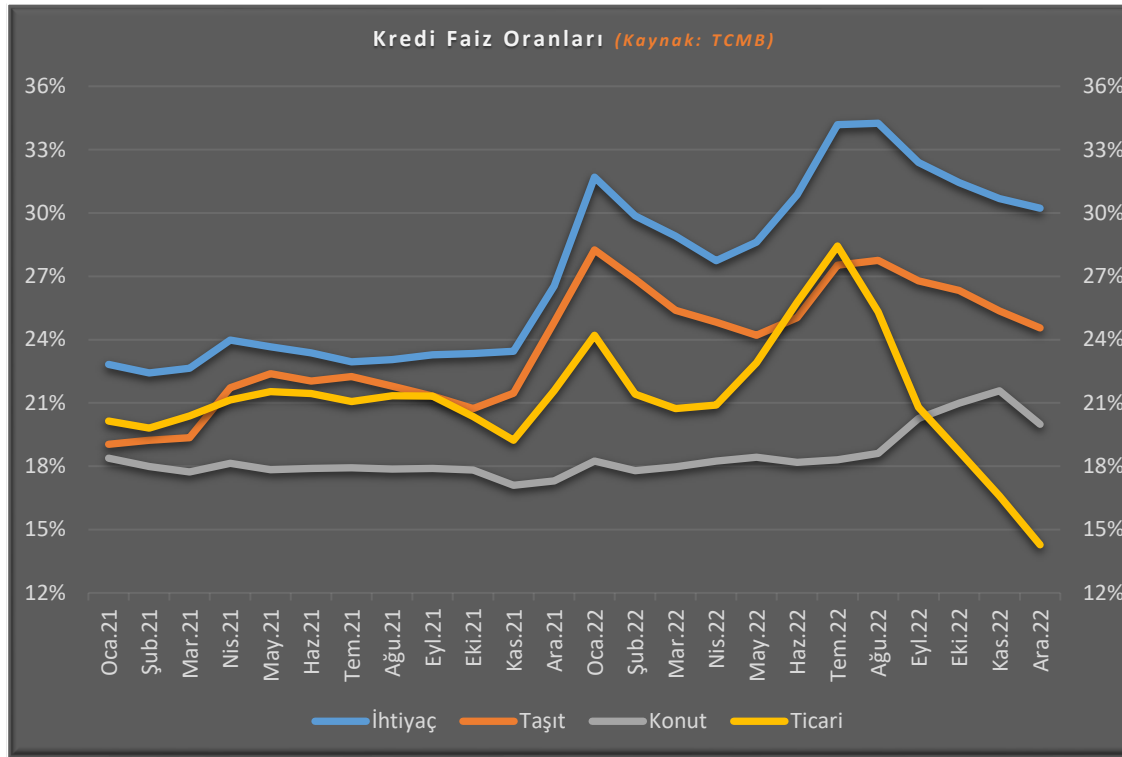

✓ Bankacılık sektöründeki mevduat tutarlarını gösteren grafiğe göre Dolar cinsinden “Türk Lirası Mevduatlar” 2021 Aralık dönemindeki ani döviz kuru artışı ile birlikte düşüşe geçmiştir.

✓ 2021 yılı sonunda kur korumalı mevduat uygulamasına geçişle birlikte hızla toparlanan TL mevduatlar, 2020 yılı başındaki düzeyinin de üzerine çıkmıştır. Dövizli mevduatlar ise başlangıçta artış gösterirken, kur korumalı mevduat uygulamasının hayata geçmesiyle bir miktar azalışa geçmiştir.

C. FİNANSAL PİYASALAR

2. Döviz Kurları

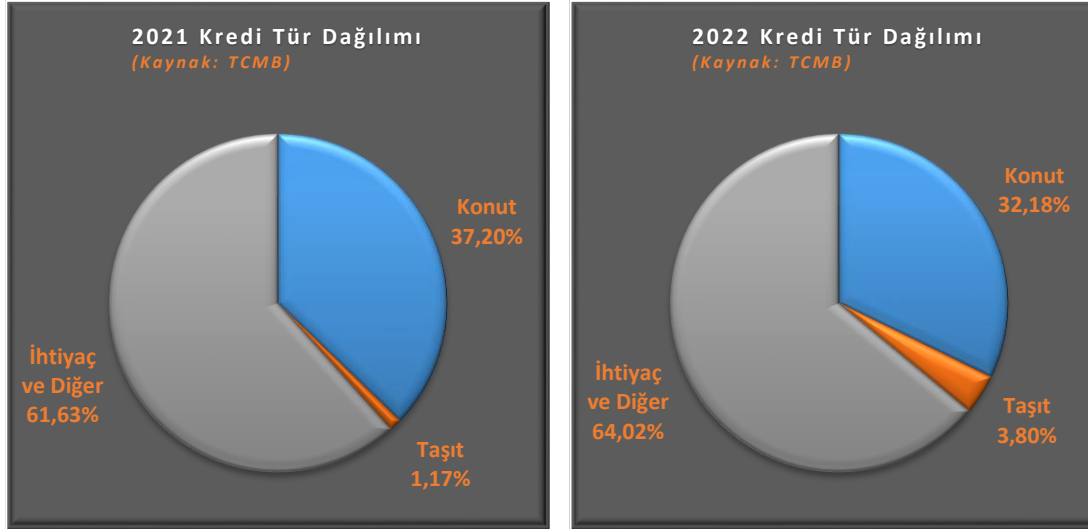
✓ İhtiyaç, taşıt, konut ve ticari kredi faiz oranlarının yer aldığı grafikte ticari kredi faiz oranlarında oynaklığın görece yüksek olduğu gözlemlenmektedir.

✓ Merkez Bankası tarafından açıklanan gösterge faiz oranının kısa vadede kredi faizleri üzerinde aynı yönlü, orta vadede ise ters yönlü ilişkide olduğu söylenebilir.

✓ Ticari kredi faiz oranlarına ilişkin verilerin detaylı analizinde, kamu bankalarının ilan edilen faiz oranlarının, resmi verilere yansıyan değerleri aşağıya çektiği görülmektedir.

C. FİNANSAL PİYASALAR

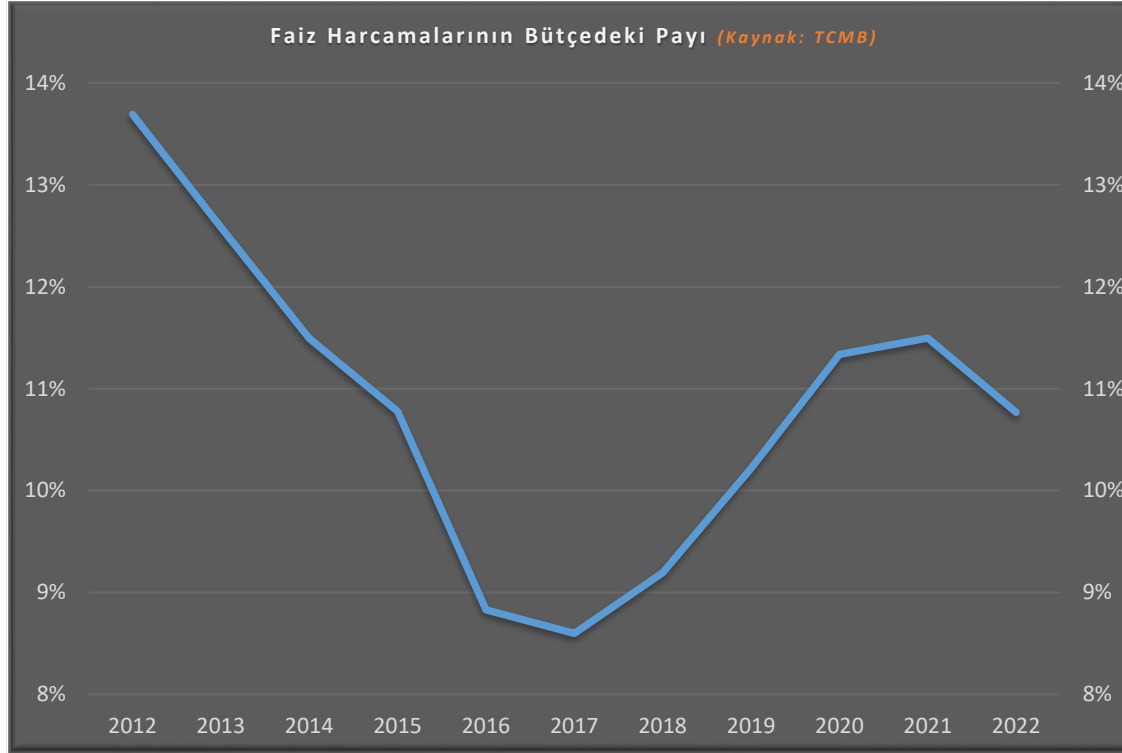
3. Kredi Hacmi

✓ Mevduat bankaları tarafından kullanılan konut, taşıt ve ihtiyaç kredilerinin 2021 ve 2022 yılları için oransal dağılımını gösteren tablolara göre bu kredilerin kendi içindeki dağılımında taşıt kredileri için göze çarpan bir artış, konut için ise azalış gerçekleştiği dikkati çekmektedir.

D. KAMU MALİYESİ

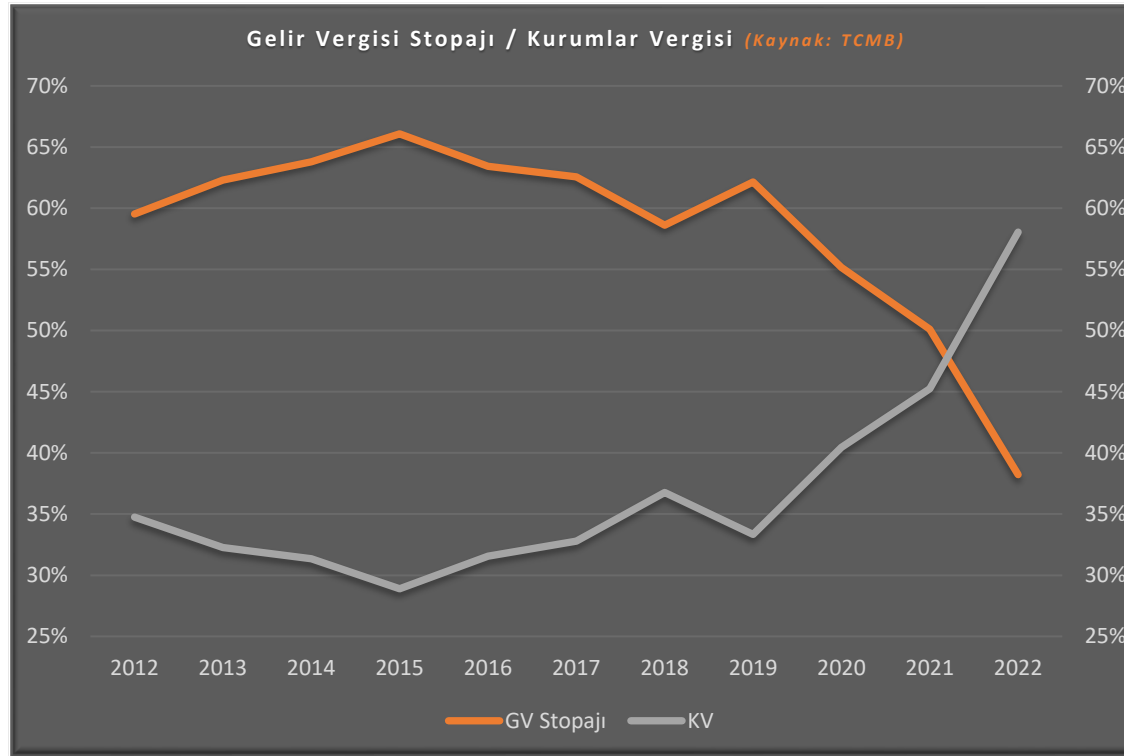
1. Bütçe İçinde Faiz Harcamalarının Payı

✓ Bütçe içerisinde faiz giderlerinin payı 2012-2017 döneminde azalma; 2018-2021 döneminde ise bir miktar artış göstermiştir. Sonuç olarak 2022 yılında bütçe içindeki faiz harcamaları oranının, 2012 yılı verileri ile karşılaştırıldığında azaldığı görülmektedir.

D. KAMU MALİYESİ

2. Vergi Gelirleri

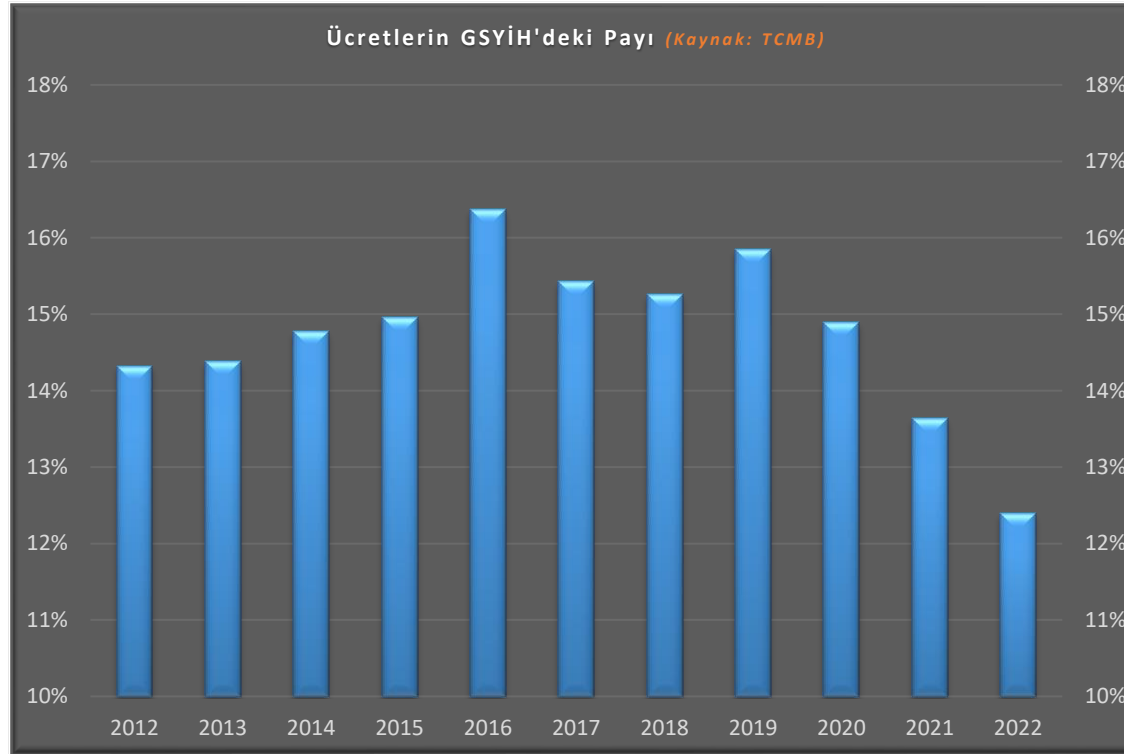
✓ Bütçe gelirleri içerisinde yer alan ve dolaysız iki vergi türü olan “Gelir Vergisi Stopaj” ile “Kurumlar Vergisi” tutarlarının 2022 yılı dağılımının 2012 yılı ile karşılaştırılmasında, son yıllarda Kurumlar Vergisinin payının hızla arttığı gözlemlenmektedir.

✓ Ücretlerin GSYİH’deki payının yıldan yıla düşmesinin, gelir vergisi stopajının bütçedeki payının yıllar içerisinde azalmasında etkili olduğu anlaşılmaktadır.

✓ Benzeri karşılaştırmanın dolaylı-dolaysız vergiler yönünden yapılması halinde (*grafiğe yansıtılmamıştır*), dolaylı vergilerin payının görece yüksek değerini koruduğu gözlemlenecektir.

D. KAMU MALİYESİ

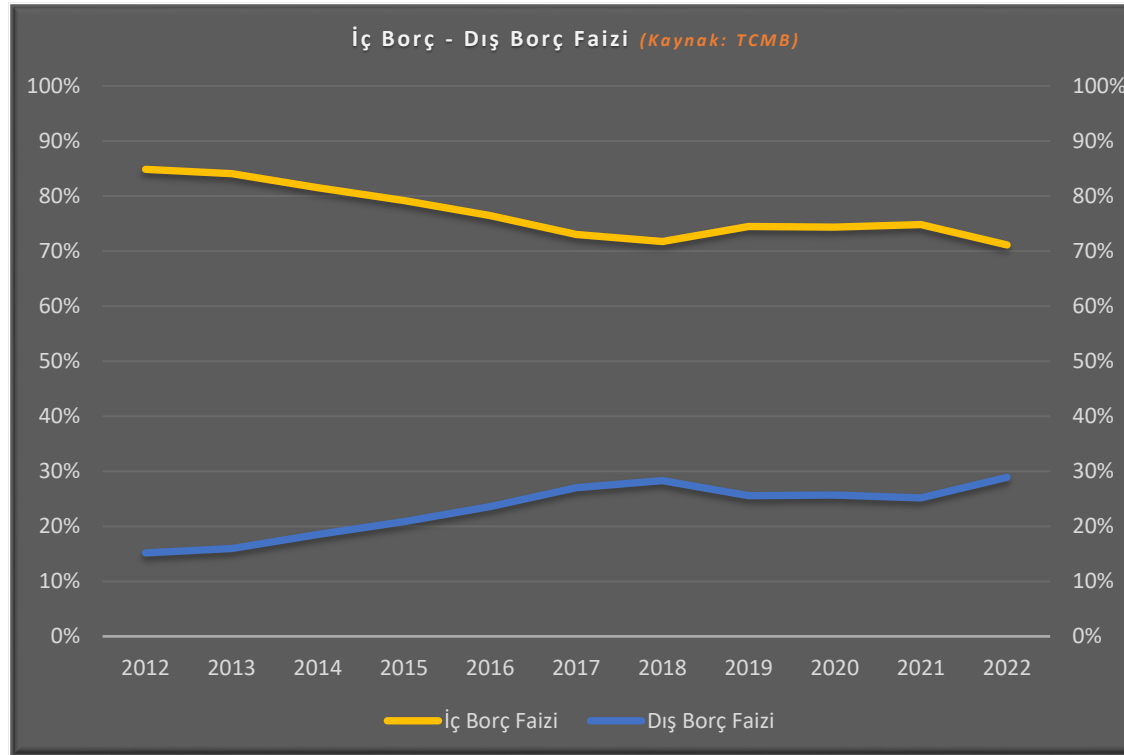
3. Ücretlerin Milli Gelir İçindeki Payı

✓ Ücretlerin GSYİH'deki payının yıldan yıla düşmesinin, gelir vergisi stopajının bütçedeki payının yıllar içerisinde azalmasında etkili olduğu anlaşılmaktadır.

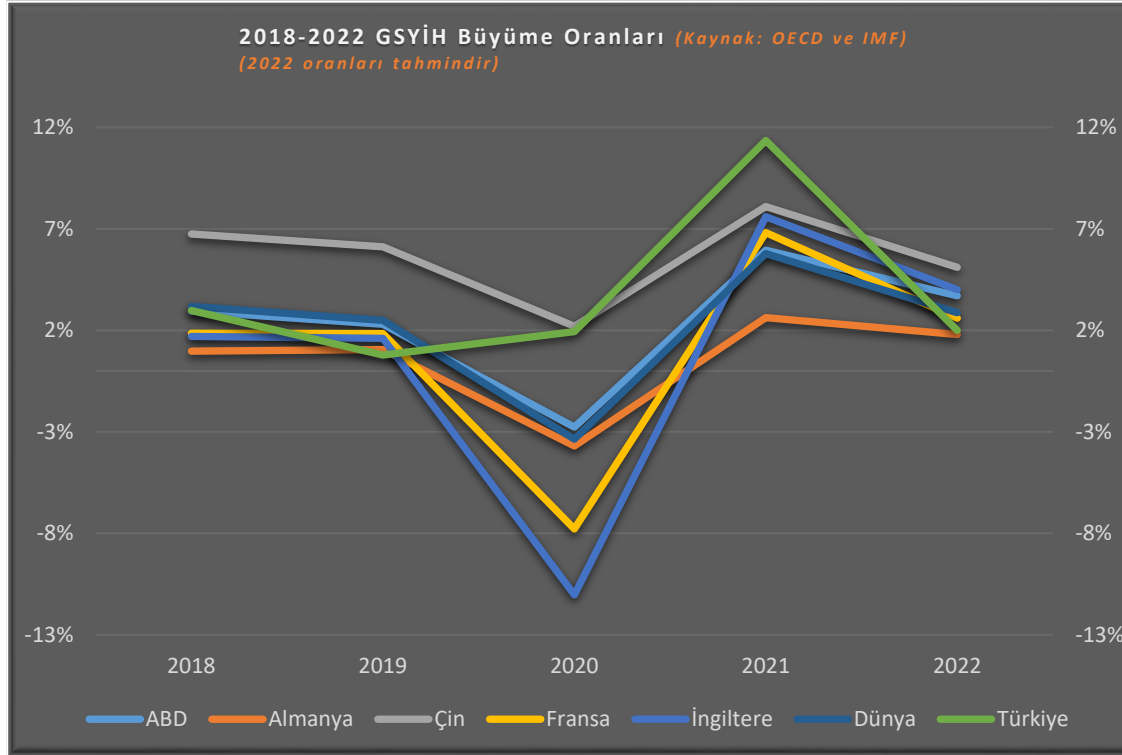
D. KAMU MALİYESİ

4. İç ve Dış Faiz Harcamaları

✓ 2012 yılından 2022 yılına doğru, toplam faiz giderlerinin dış borca isabet eden kısmının, iç borca isabet eden kısmı karşısında arttığı gözlemlenmektedir.

1. Ülkelerin Gayrisafi Yurtiçi Hasılası (GSYİH)

✓ 2020 yılında Çin ve Türkiye dışında ekonomilerin önemli ölçüde küçüldüğü görülmektedir.

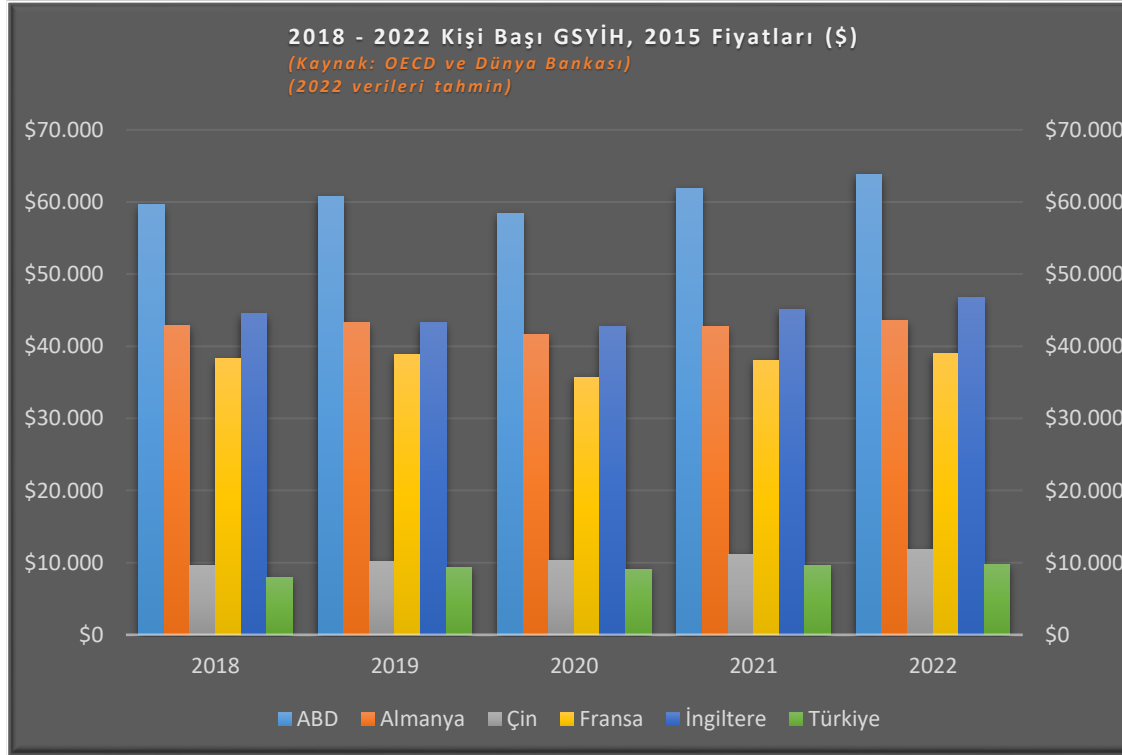
✓ Bank of England verilerine göre 2020 yılı daralması 1709 yılından bu yana görülen en büyük daralmadır.

✓ Uygulanan para ve maliye politikaları sonucunda 2021 yılında ekonomilerin önemli düzeyde büyüme kat ettiğini değerlendirmekteyiz.

✓ Türkiye ve Çin dünya genelinden ayrılmış, salgın ile birlikte büyüme oranlarında azalma olsa da her iki ülke de büyüme trendini korumuştur.

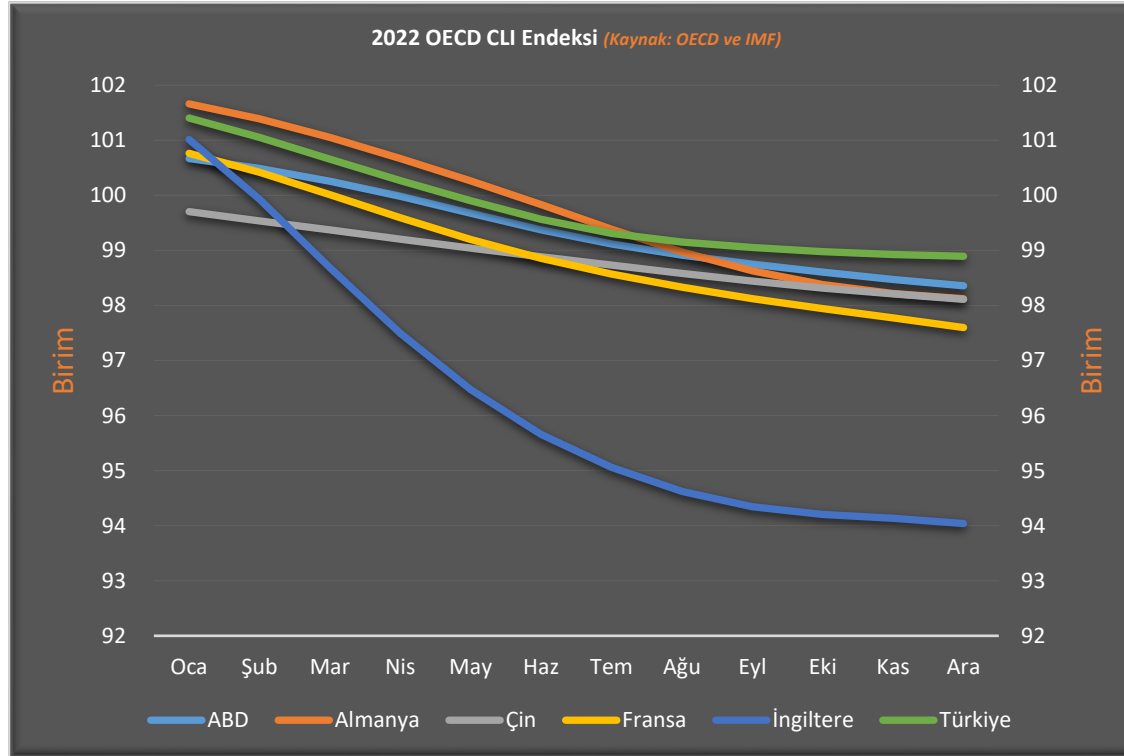
✓ 2022 yılı verileri büyük oranda tahmini değerler olup, dünya genelinde büyümenin yavaşlamakta olduğuna işaret etmektedir.

2. Ülkelerin Kişi Başı GSYİH

- ✓ Kişi başı GSYİH (2015 yılı baz) ülkelerin refahının önemli bir göstergesidir.
- ✓ Seçili diğer ülkelerde, kişi başı GSYİH salgının etkilerinin en yüksek olduğu 2020 yılında azalma göstermiştir.
- ✓ Başta ABD olmak üzere gelişmiş ekonomilerin geliştirmekte olan ekonomilere göre refah seviyesindeki belirgin üstünlüğü halen korunmaktadır.

3. OECD Birleşik Öncü Göstergeler (OECD CLI Endeksi)

✓ OECD CLI Endeksi ekonominin uzun dönemli trendine göre kısa vadeli dalgalanmaları tespit etmek üzere niteliksel değerlendirme yapmak üzere tasarlanmıştır.

(<https://data.oecd.org/leadind/composite-leading-indicator-cli.htm>)

✓ Ekonomilerdeki dönüş noktalarını önceden belirleyebilmek amacıyla oluşturulmuştur.

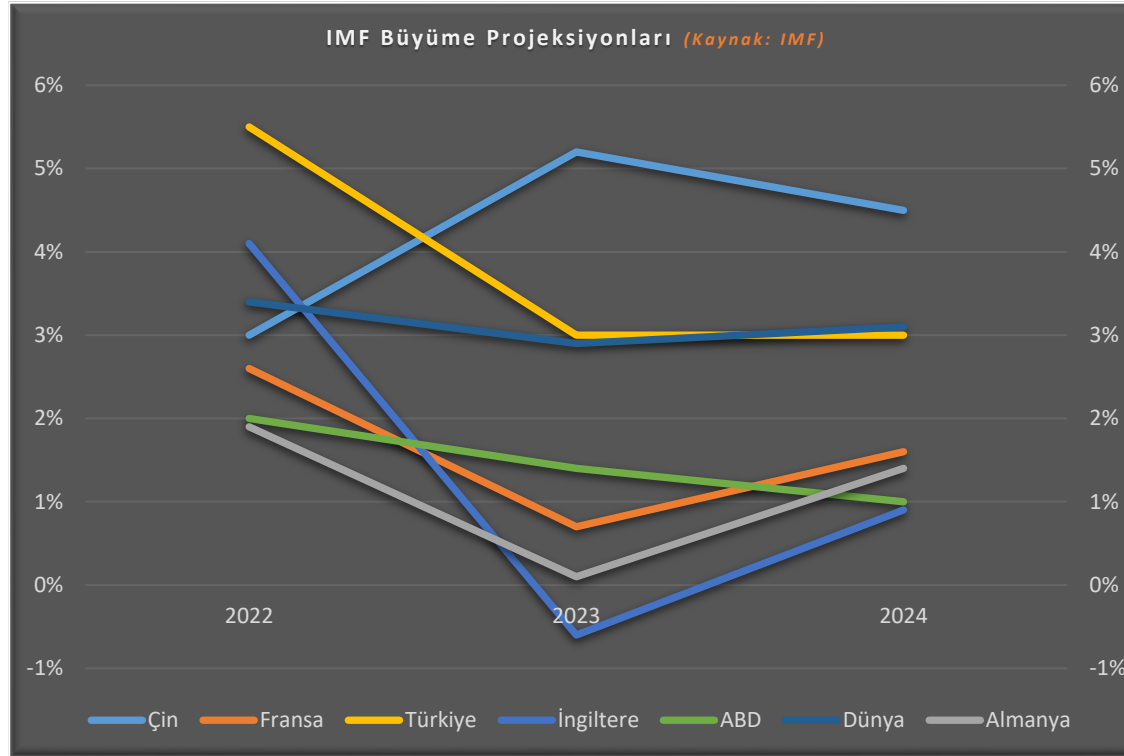
✓ Mevcut ve kısa dönemli geleceğe ilişkin analizlere olanak sağlaması açısından ekonomi oyuncularını için önemli bir araç haline gelmiştir.

✓ 100 seviyesi ilgili ülkenin uzun vadeli trendini (potansiyelini) ifade etmektedir.

✓ Ülkelerin neredeyse tamamı 2022 yılı başında uzun dönemli trendlerinin üzerinde bulunmaktayken yıl içerisinde tamamı ortalama değerlerinin altında seyretmektedir.

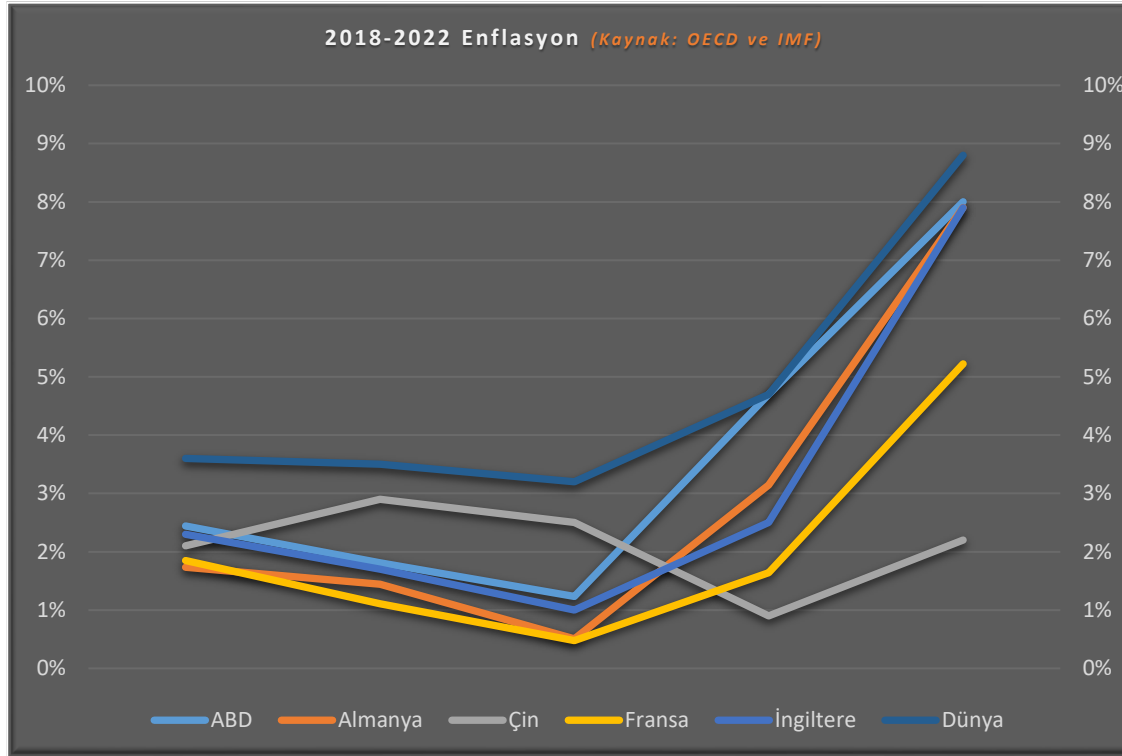
✓ Seçili ülkelerden İngiltere ayrışmakta ve kısa vadeli olarak ekonomik aktivitelerde olumsuz dalgalanmalara işaret etmektedir.

4. IMF Büyüme Projeksiyonları

- ✓ IMF belirli aralıklarla büyüme projeksiyonları yayınlamaktadır.
- ✓ Son projeksiyonda 2023 yılı için dünyadaki toplam büyümeyi %2,7'den %2,9'a güncellemiştir.
- ✓ Projeksiyonda İngiltere için ise yeni güncelleme ile birlikte daralma öngörülmektedir.
- ✓ Türkiye için 2023 ve 2024 yılları beklenen büyüme oranı %3'tür.

5. Küresel Enflasyon Oranları (Türkiye Hariç)

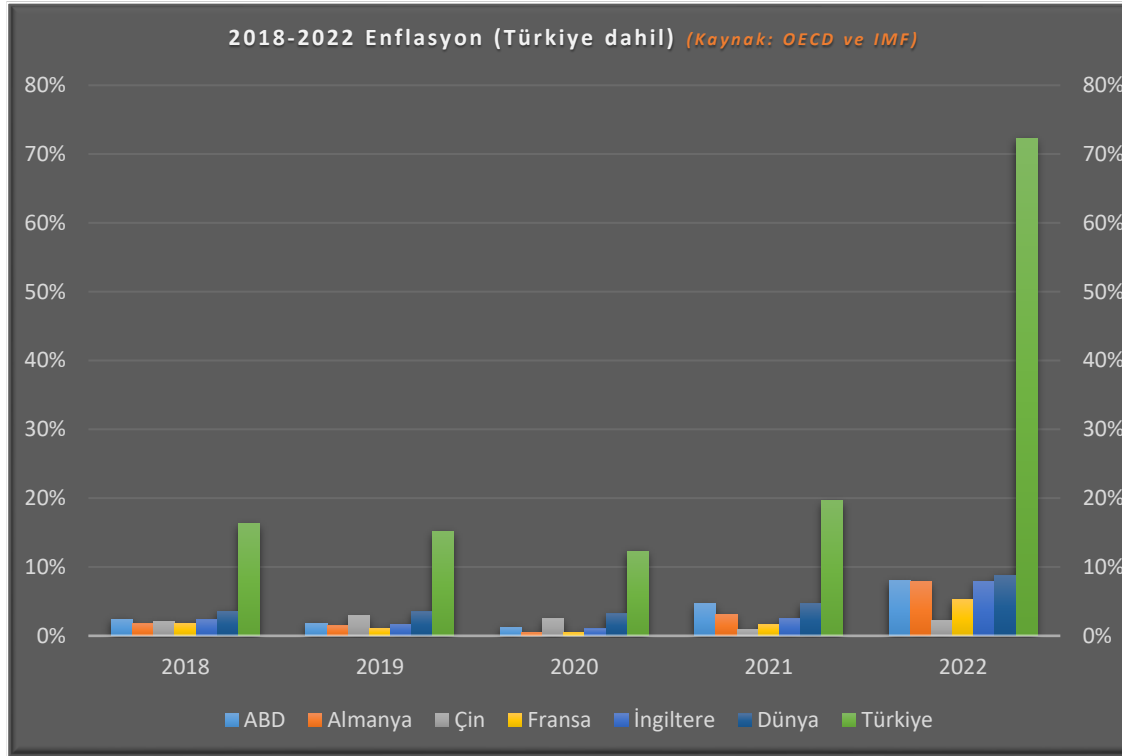

✓ 2020 yılına kadar enflasyon oranlarının Çin dışında genel olarak azalmakta olduğu görülmektedir.

✓ Salgın ile birlikte dünya genelinde devreye alınan para ve maliye politikaları ve özellikle 2022 yılında başlayan Rusya Ukrayna savaşı sonucunda 2021 ve 2022 yıllarında enflasyon oranları önemli ölçüde artmıştır.

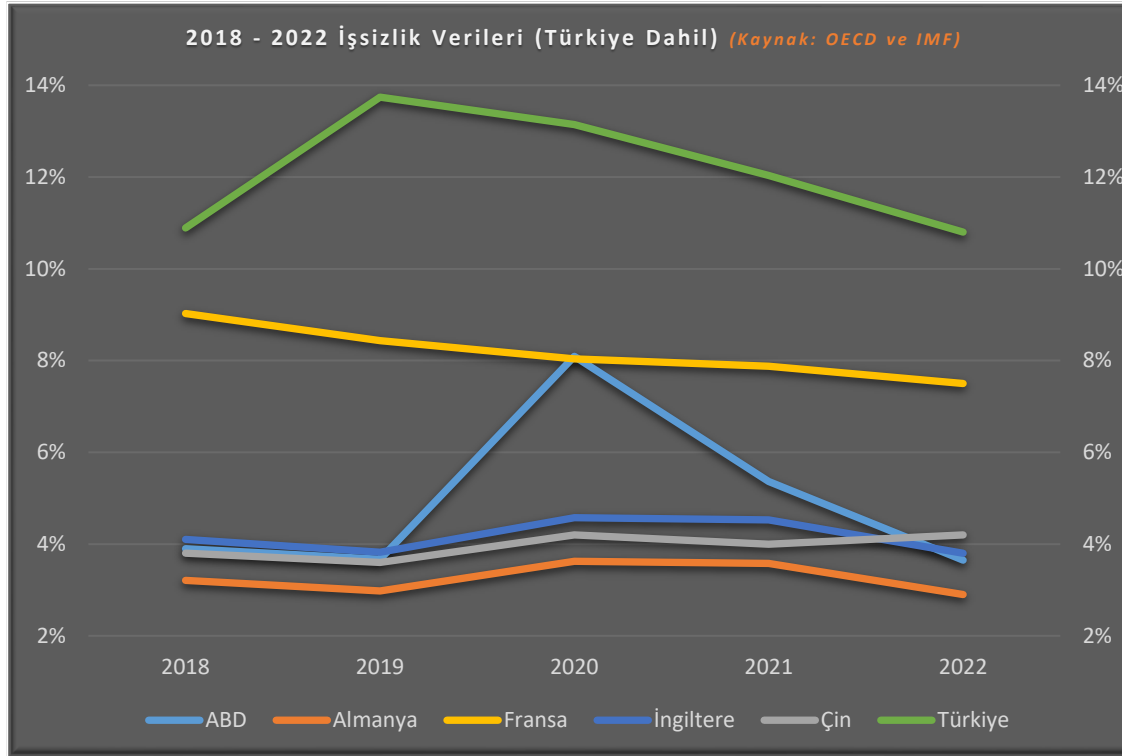
✓ Çin'in bu trendden ayrılmış olduğu, bunun da Çin'in salgın ile mücadelesinde dünya geneline göre farklı olarak sıfır yayılma politikaları kapsamında sert önlemlerinin tüketici talebini düşürmüş olmasından kaynaklandığını değerlendirmekteyiz (Çin'in 2022 verileri Ekim itibariyledir).

6. Küresel Enflasyon Oranları (Türkiye Dahil)

✓ Türkiye'nin enflasyon oranlarında diğer ülkelere oranla ayrılmış olduğu görülmekte olup, 2022 yılı sonu itibarıyla Türkiye'de yıllık enflasyon %72 seviyesine yükselmiştir.

7. Küresel İşsizlik Oranları

✓ ABD’de işsizliğin 2020 yılında büyük oranda artış gösterdiği görülmektedir.

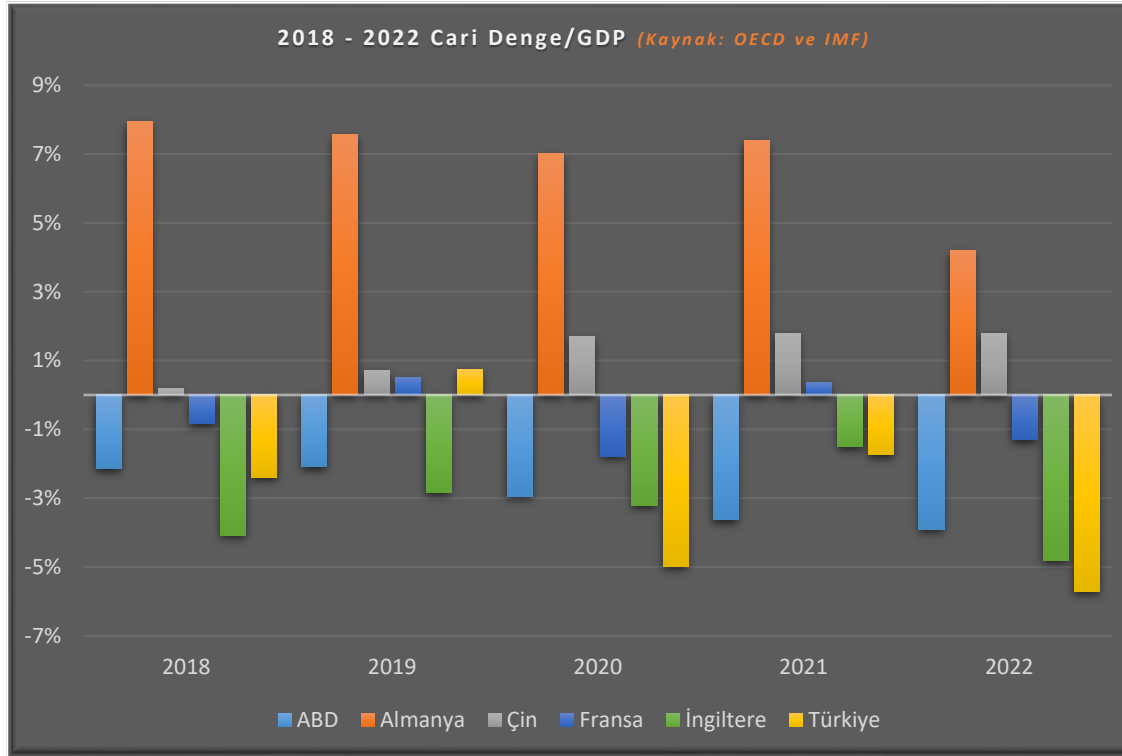
✓ Diğer ülkelerde bir miktar işsizlikte artış görülmekle birlikte alınan önlemler nedeniyle salgının işsizlik üzerinde dikkat çekici bir etkisinin bulunmadığını değerlendirmekteyiz.

✓ 2022 yılını tamamlarken işsizlik oranlarının genel olarak düşme trendinde olduğu görülmektedir.

✓ Türkiye’de de işsizlik oranlarının düşmekte olduğu ancak uzun yıllardır seyrettiği gibi diğer ülkelere göre yüksek seyretmekte olduğunu görmekteyiz.

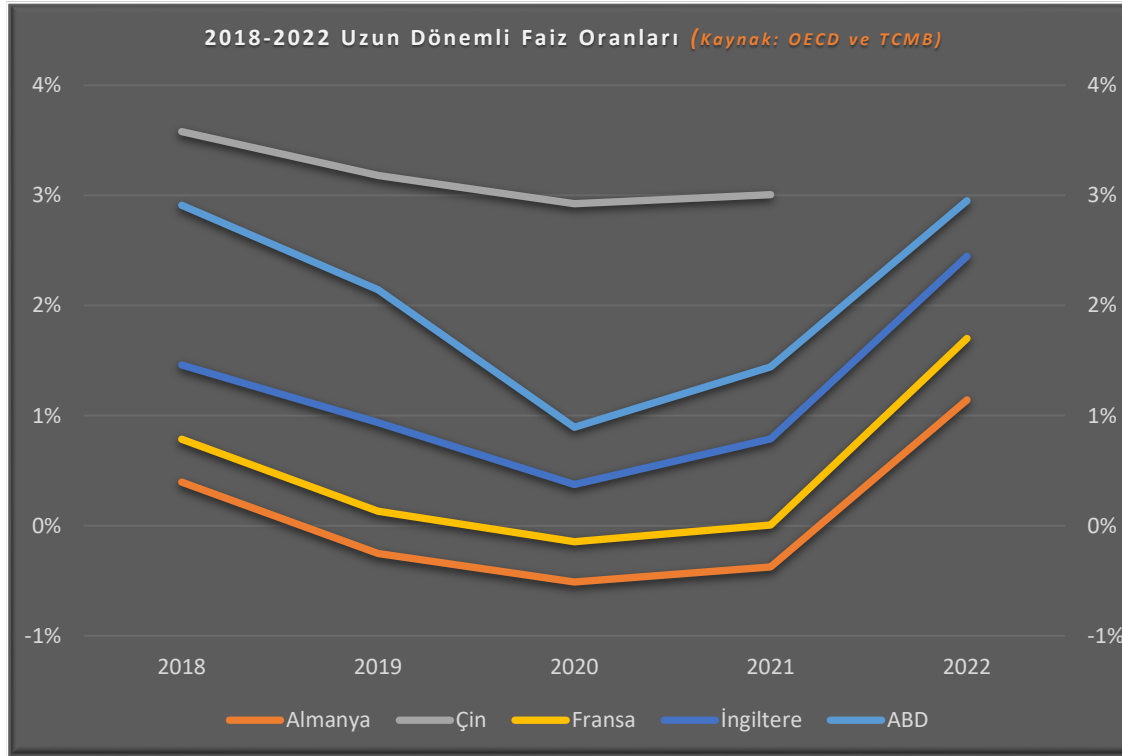
✓ Fransa’da da işsizlik oranlarının göreceli olarak yüksek ancak azalma trendinde olduğu görülmektedir.

8. Cari Denge/GSYİH

- ✓ Cari Denge/GSYİH oranı ekonomilerin dış ticaret açığının bir göstergesidir.
- ✓ Ekonomilerdeki gelişmeler ekonomilerin dış ticaret dengelerini de etkilemektedir.
- ✓ Göstergenin fazla vermesi merkez bankalarının rezervlerini artırıcı ve yerel paranın değerlenmesi yönünde etki gösterebilmektedir.
- ✓ Göstergenin açık vermesi gerekli finansman bulunamaması halinde rezervleri azaltıcı ve yerel paranın değer kaybetmesi yönünde etkide bulunabilmektedir.
- ✓ Geleneksel olarak fazla veren Almanya ve Çin 2018-2022 döneminde de fazla vermiştir.
- ✓ Diğer ülkeler anılan dönemde genel olarak açık vermiştir.
- ✓ 2022 yılında başlayan Rusya Ukrayna savaşının analize dahil edilen ekonomilerin çoğunun cari dengesini negatif yönde olumsuz etkilediğini değerlendirmekteyiz.
- ✓ Türkiye 2022 yılında -%5,7 açık vermiştir.

9. Küresel Uzun Dönemli Faiz Oranları (Türkiye Hariç)

✓ Uzun dönemli faiz oranları 2020 yılı boyunca üretim ve istihdamı korumak amacıyla genel olarak tüm ülkelerde düşük seviyelerde gerçekleşmiştir.

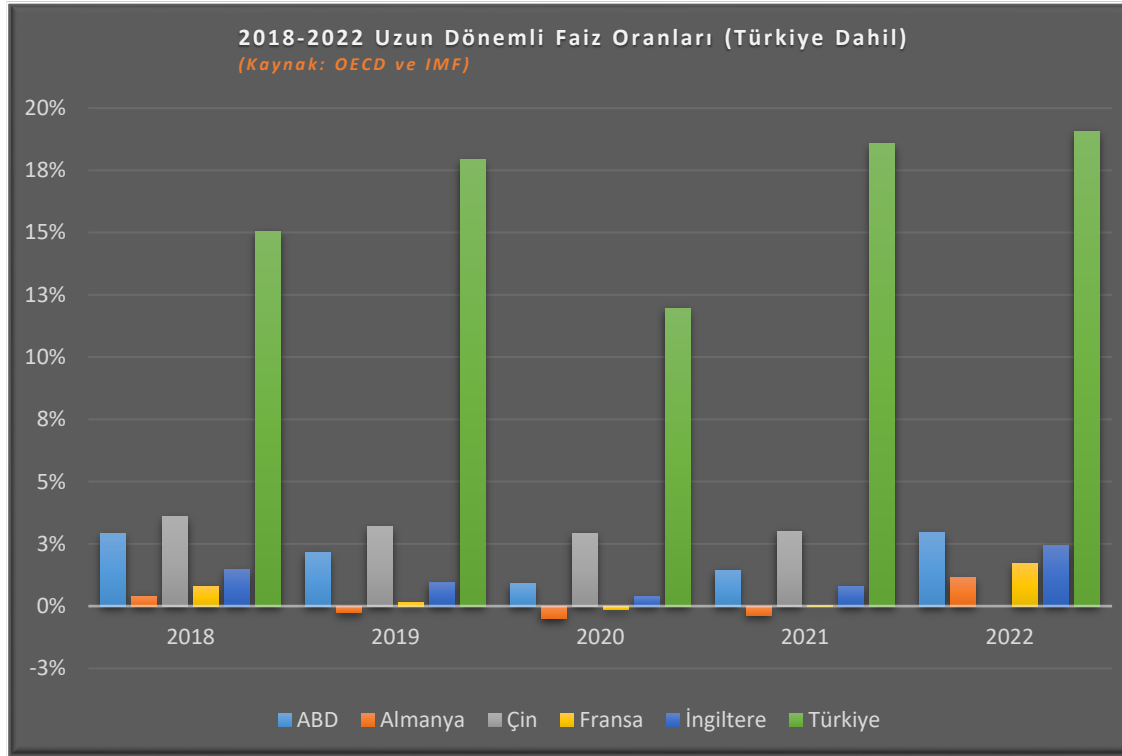
✓ Almanya ve Fransa'da negatif faiz oranları gerçekleşmiştir.

✓ Ancak ardından Covid-19'dan toparlanma sürecinde faiz oranları önemli ölçüde yükselmiştir.

✓ Faiz oranları -%0,51 ila %3,58 arasında gerçekleşmiştir.

✓ Fransa ve Almanya'da gerçekleşen negatif faiz oranları, ülke merkez bankaları tarafından, bankaların asgari rezervleri aşan nakitleri için ücret talep etmesi ve bu ek ücretin banka tarafından mudiye yansıtılmasının sonucudur. (Kaynak: Reuters)

10. Küresel Uzun Dönemli Faiz Oranları (Türkiye Dahil)

- ✓ Bu dönemde Türkiye’de de uzun dönemli faiz oranları dünya geneline benzer şekilde 2020 yılında diğer yıllara oranla daha düşük gerçekleşmiştir.
- ✓ Devam eden yıllarda Türkiye’de faiz oranları yükselmiş ve 2022 yılında %19,07 olarak gerçekleşmiştir.

MERKEZ OFİS

Spine Tower Maslak Mah. Saat Sok. No: 5 Kat:
25-26-28 Sarıyer 34485 - İstanbul
T. +90 (212) 285 01 50
F. + 90 (212) 285 03 40-43
M. gym@gureli.com.tr
M. gureliymm@hs02.kep.tr

ANKARA

ASO Kule Atatürk Bulvarı No:193 Kat:9 PK. 06680
Kavaklıdere / Ankara
T. +90 (312) 466 8420
F. +90 (312) 466 8421
M. gymankara@gureli.com.tr

ANTALYA

Fener Mah.1964 Sok. No:36 Kat:1 D:4 Kemal
Erdoğan Apt. Muratpaşa / Antalya
T. +90 (242) 324 3014
F. +90 (242) 324 3015
M. gymantalya@gureli.com.tr

BURSA

Odunluk Mah. Akademi Cad. Zeno İş Merkezi D
Blok Kat:7 D:31 Nilüfer / Bursa
T. +90 (224) 451 2710
F. +90 (224) 451 2779
M. gymbursa@gureli.com.tr

İZMİR

Atatürk Cad. Ekim Apt. No:174/1 Kat:5 D:9
Alsancak / İzmir
T. +90 (232) 421 2134
F. +90 (232) 421 2187
M. gymizmir@gureli.com.tr

TEKİRDAĞ

Yavuz Mah. Ferman Sok. No: 3/7 K:2
Süleymanpaşa/Tekirdağ
T. +90 (282) 261 2530
F. +90 (282) 261 8322
M. gymtrakya@gureli.com.tr

"Bu rapor Güreli Yeminli Mali Müşavirlik ve Bağımsız Denetim Hizmetleri A.Ş. (Güreli YMM) tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık ve lisanslı kaynaklardan elde edilen güncel bilgiler ve grafikler kullanılarak sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır. Güreli YMM, bu raporda yer alan bilgilerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Yine de çalışmadaki bilgilerin ve yorumların kullanılmasının ve/veya sunulan verilerdeki hata ve eksikliklerin doğurabileceği her türlü olumsuz sonuçtan dolayı Güreli YMM ve her türlü çalışanı hiçbir şekilde sorumlu tutulamaz. Hiç kimse özel durumuna uygun bir uzman görüşü almaksızın, bu dökümanda yer alan bilgilere dayanarak hareket etmemelidir. Tüm hakları saklıdır. ©2023 Güreli Yeminli Mali Müşavirlik ve Bağımsız Denetim Hizmetleri A.Ş., "Baker Tilly" isim kullanım hakkına sahiptir."